

250009

การนำเสนอรูปแบบบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก
ของหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ

อรอนงค์ เดียมพรอด

วิทยานิพนธ์เสนอปดพิทวิทยาลัษ มหาวิทยาลัษนเรศวร เพ็ลเป็นล่วนหนึ่งของการศึกษ

หลักสูทรปริญญาแพทยศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการแพทยศาสตรเวชปฏิบัติชุมชน

เมษายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัษนเรศวร

b00025A680

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

การนำเสนอรูปแบบบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก
ของหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ

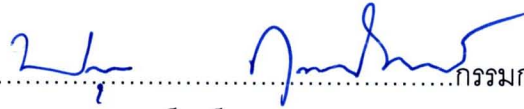

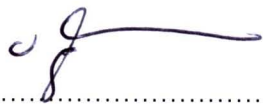
อรอนงค์ เอี่ยมมรด

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน
เมษายน 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การนำเสนอรูปแบบบริการ
ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของหน่วยบริการสุขภาพ ระดับปฐมภูมิ” ของ อรอนงค์ เอี่ยมรอด
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรรยา สันตยากร)

.....กรรมการ
(ดร.ประทุมมา ฤทธิโพธิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพ. วิโรจน์ วรรณภิระ)

.....กรรมการ
(ดร.สายชล จันทรวิจิตร)

อนุมัติ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คินีจ ภูพัฒน์วิบูลย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

25 เมษายน 2555

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณา และการให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ดร.ประทุมมา ฤทธิโพธิ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์วิโรจน์ วรรณภีระ ปรีक्षा วิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำ ชี้แนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ช่วยเหลืออย่างดีที่สุด

ขอขอบคุณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ ดร.ปัทมา สุพรรณกุล ดร.ดวงพร หุ่นตระกูล ดร.รัตนฎาวรรณ อยู่ยาค ที่กรุณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และให้ข้อชี้แนะที่เป็นประโยชน์

ขอขอบคุณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสามเงา ที่อำนวยความสะดวกต่อการดำเนินงานวิจัย

ขอขอบคุณ แพทย์หญิงปอแก้ว เพ็ชรคำ ทีมสหสาขาวิชาชีพของโรงพยาบาลสามเงา เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในเขตตำบลยกกระบัตร ผู้ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย

ขอขอบคุณอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลยกกระบัตรทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนในการดำเนินงานวิจัยในชุมชน

ขอขอบคุณบุคคลในครอบครัวทุกท่านที่ให้โอกาสในการศึกษา ให้กำลังใจ และส่งเสริมให้การศึกษาในครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

อรอนงค์ เขี่ยมรอด

ชื่อเรื่อง	การนำเสนอรูปแบบบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ของหน่วยบริการสุขภาพพระดัมปฐมภูมิ
ผู้วิจัย	อรอนงค์ เอี่ยมมรود
ประธานที่ปรึกษา	ดร.ประทุมมา ฤทธิ์โพธิ์
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์วิโรจน์ วรรณภีระ
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ พย.ม. การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2554
คำสำคัญ	การตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูก การนำเสนอรูปแบบ

บทคัดย่อ

250009

การวิจัยและพัฒนานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของหน่วยบริการสุขภาพพระดัมปฐมภูมิ ตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเภา จังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 55 คน ถูกเลือกแบบเจาะจงคุณสมบัติตามเกณฑ์ โดยมีการรวบรวมข้อมูลและพัฒนารูปแบบตามทฤษฎีการพยาบาลโอเร็ม กระบวนการดำเนินการมี 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ 2) การพัฒนารูปแบบการบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก และ 3) การทดสอบการใช้รูปแบบบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสถานบริการสุขภาพพระดัมปฐมภูมิ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติ paired t - test และวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการศึกษาโดยการใช้รูปแบบการบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแก่สตรีของหน่วยบริการสุขภาพพระดัมปฐมภูมิที่มีการประสานความร่วมมือของผู้รับบริการและครอบครัว ทีมผู้ให้บริการ และชุมชน ซึ่งรูปแบบบริการประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การชี้แนะ การสอน การปรับสิ่งแวดล้อม และการสนับสนุนบริการ พบว่า กลุ่มเป้าหมายมารับบริการเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 75 เป็นร้อยละ 100 และ ระดับความพึงพอใจในภาพรวมเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การพัฒนารูปแบบบริการที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของหน่วยบริการสุขภาพพระดัมปฐมภูมิ

Title	A PROPOSAL OF CERVICAL CANCER SCREENING SERVICES MODEL IN PRIMARY HEALTH CARE
Author	Onanong Eiamrod
Major Advisor	Pratuma Rithpho, Ph.D.
Co - Advisor	Assistant Professor Wiroj Wannapira
Academic Paper	Thesis M.N.S in Community Nurse Practitioner, Naresuan University, 2011
Key Word	cervical cancer screening, services model, primary health care unit

ABSTRACT

250009

This research and development aimed to propose a model of cervical cancer screening services at Yokabut primary health care center, Sam-Ngao District, Tak province. A purposive sampling of 55 participants was obtained according to the study inclusion criteria. The research processes guided by Orem's self-care deficit nursing theory. Three stages of research processes includes 1) Situation analysis 2) A cervical cancer screening services model development and 3) Conduct a test in the primary care setting. The quantitative data was analyzed by descriptive statistic and paired t-test, and content analysis was conducted for qualitative data.

The results revealed that the collaboration of patients and their families, team service and community is a key elements for developing an effective model of cervical cancer screening services in this primary care center. The four main activities of this model includes : guiding, teaching, developmental environment and supporting. The pilot study showed that the numbers in target group had increased from 70 percent to 100 percent, and the client satisfaction was increased significantly ($p < .001$).

Results of the study are discussed indicated that the stakeholder play an important role in developing of an effective cervical cancer screening services to improve the effective at primary care setting.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	7
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความรู้เรื่องโรคมะเร็งปากมดลูก.....	10
แนวทางการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยวิธี Pap smear.....	22
ทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเร็ม.....	26
การดำเนินงานส่งเสริมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกและการพัฒนาบริการ สุขภาพระดับปฐมภูมิ.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับมะเร็งปากมดลูก.....	39
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง.....	57
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	63
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	63
ส่วนที่ 2 การศึกษาสถานการณ์และการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในเขตตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก.....	68
ส่วนที่ 3 การพัฒนารูปแบบการบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกใน สถานบริการสุขภาพพระดัมปฐมภูมิในเขตตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก.....	91
ส่วนที่ 4 การทดสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริการตรวจคัดกรองมะเร็ง ปากมดลูกของหน่วยบริการสุขภาพพระดัมปฐมภูมิ.....	98
5 บทสรุป.....	110
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	110
วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	110
สรุปผลการวิจัย.....	112
การอภิปรายผล.....	118
ข้อเสนอแนะ.....	124
บรรณานุกรม.....	126
ภาคผนวก.....	135
ประวัติผู้วิจัย.....	160

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1	สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย..... 61
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการ จำแนกตามคุณลักษณะ ประชากร 64
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก จำแนกตามคุณลักษณะประชากร..... 67
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มการมารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ของหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ ตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก..... 71
5	แนวทางจัดการบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในหน่วยบริการสุขภาพ ระดับหน่วยปฐมภูมิก่อนพัฒนารูปแบบตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก..... 86
6	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในหน่วยบริการสุขภาพ ระดับปฐมภูมิ ตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก..... 87
7	แนวทางพัฒนารูปแบบการบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของหน่วย บริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ 91
8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มการมารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ก่อน และหลัง การพัฒนารูปแบบบริการ 98
9	ผลของระดับความพึงพอใจด้านสถานที่ในหน่วยบริการปฐมภูมิ ก่อนและหลัง การพัฒนารูปแบบการบริการ..... 99
10	ผลของระดับความพึงพอใจด้านพฤติกรรมบริการของเจ้าหน้าที่ ในหน่วยบริการปฐมภูมิ ก่อนและหลังการพัฒนารูปแบบการบริการ..... 100
11	ผลของระดับความพึงพอใจด้านการเข้าถึงบริการในหน่วยบริการปฐมภูมิ ก่อนและหลังการพัฒนารูปแบบการบริการ..... 100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ผลของระดับความพึงพอใจด้านช่องทางการติดต่อสื่อสารในหน่วยบริการ ปฐมภูมิ ก่อนและหลังการพัฒนารูปแบบการบริการ.....	101
13 ผลของระดับความพึงพอใจด้านความเป็นส่วนตัวและรักษาความลับ ในหน่วยบริการปฐมภูมิ ก่อนและหลังการพัฒนารูปแบบการบริการ.....	101
14 ผลของระดับความพึงพอใจด้านระยะเวลาในการให้บริการในหน่วยบริการ ปฐมภูมิ ก่อนและหลังการพัฒนารูปแบบการบริการ.....	102
15 ผลของระดับความพึงพอใจด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ในหน่วยบริการปฐมภูมิ ก่อนและหลังการพัฒนารูปแบบการบริการ.....	102
16 ผลของระดับความพึงพอใจด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรในหน่วย บริการปฐมภูมิ ก่อนและหลังการพัฒนารูปแบบการบริการ.....	103
17 ผลของระดับความพึงพอใจด้านการให้บริการขณะตรวจภายในของหน่วย บริการปฐมภูมิ ก่อนและหลังการพัฒนารูปแบบการบริการ.....	104
18 ผลของระดับความพึงพอใจในภาพรวมต่อการรับบริการตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูกของหน่วยบริการปฐมภูมิ ก่อนและหลังการพัฒนา รูปแบบการบริการ.....	105
19 ความคิดเห็นของผู้ให้บริการหลังทดลองใช้รูปแบบบริการ.....	109

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กระบวนการก่อมะเร็งปากมดลูก.....	15
2 องค์ประกอบของทฤษฎีการดูแลตนเอง.....	27
3 กรอบแนวคิดการวิจัยและพัฒนา ในการพัฒนารูปแบบการบริการตรวจ คัดกรองมะเร็งปากมดลูก ของหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ อำเภอสามเงา จังหวัดตาก.....	48
4 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก.....	84
5 กระบวนการให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในหน่วยบริการสุขภาพ ระดับปฐมภูมิ ตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก (ก่อนพัฒนารูปแบบ).....	85
6 กระบวนการให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในหน่วยบริการสุขภาพ ระดับปฐมภูมิ.....	96
7 รูปแบบการบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในหน่วยบริการสุขภาพ ระดับปฐมภูมิ.....	97